NARODOWE CENTRUM KULTURY

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO

Choć taka perspektywa jest kusząca, MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO został ustanowiony nie po to, by uczcić nasz język ojczysty, czyli naszą umiłowaną polszczyznę, tylko po to, byśmy wszyscy – na całym świecie – uświadomili sobie, jak wielka jest różnorodność i wartość języków ojczystych: regionalnych, narodowych, oficjalnych i nieoficjalnych, tych mających ogromny zasięg i tych użytkowanych tylko przez nielicznych. Pamiętajmy, że dbając o język, chronimy kulturę i tożsamość kulturową. MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO przypada 21 lutego i został ustanowiony 21 lat temu (17 listopada 1999 r.) przez UNESCO jako upamiętnienie tragicznego wydarzenia, do którego doszło w 1952 r. w Dhace (albo – jeśli wolicie dawniejszą wersję – w Dakce), która została później stolicą niepodległego Bangladeszu. Tego dnia zginęło pięciu studentów, domagających się nadania językowi bengalskiemu statusu języka urzędowego. Warto przypomnieć, jak do tego doszło. W 1947 r. Indie przestały być kolonią brytyjską, niepodległość uzyskał też Pakistan, a tereny Bengalu (na których znajdowała się Dhaka) zostały podzielone pomiędzy te dwa państwa. W 1948 r. rząd pakistański ustanowił język urdu jako jedyny język urzędowy, co spowodowało protesty społeczności zamieszkującej wschodnią część Bengalu i w większości mówiącej po bengalsku (język ten liczy prawie 200 mln użytkowników!). Wobec rosnących napięć etnicznych i powszechnego niezadowolenia z nowego prawa rząd zakazał publicznych zgromadzeń i wieców. Studenci uniwersytetu w Dhace i inni polityczni aktywiści odrzucili nowe prawo i zorganizowali protest 21 lutego 1952 r. Szacuje się, że tego dnia na ulice Dhaki wyszło prawie 30 tys. osób. W wyniku starć z policją zginęło pięciu studentów, wiele osób zostało rannych. Śmierć młodych ludzi wyzwoliła tak powszechny i silny opór obywatelski, że po latach konfliktu rząd ustąpił i w 1956 r. nadał językowi bengalskiemu status języka urzędowego.